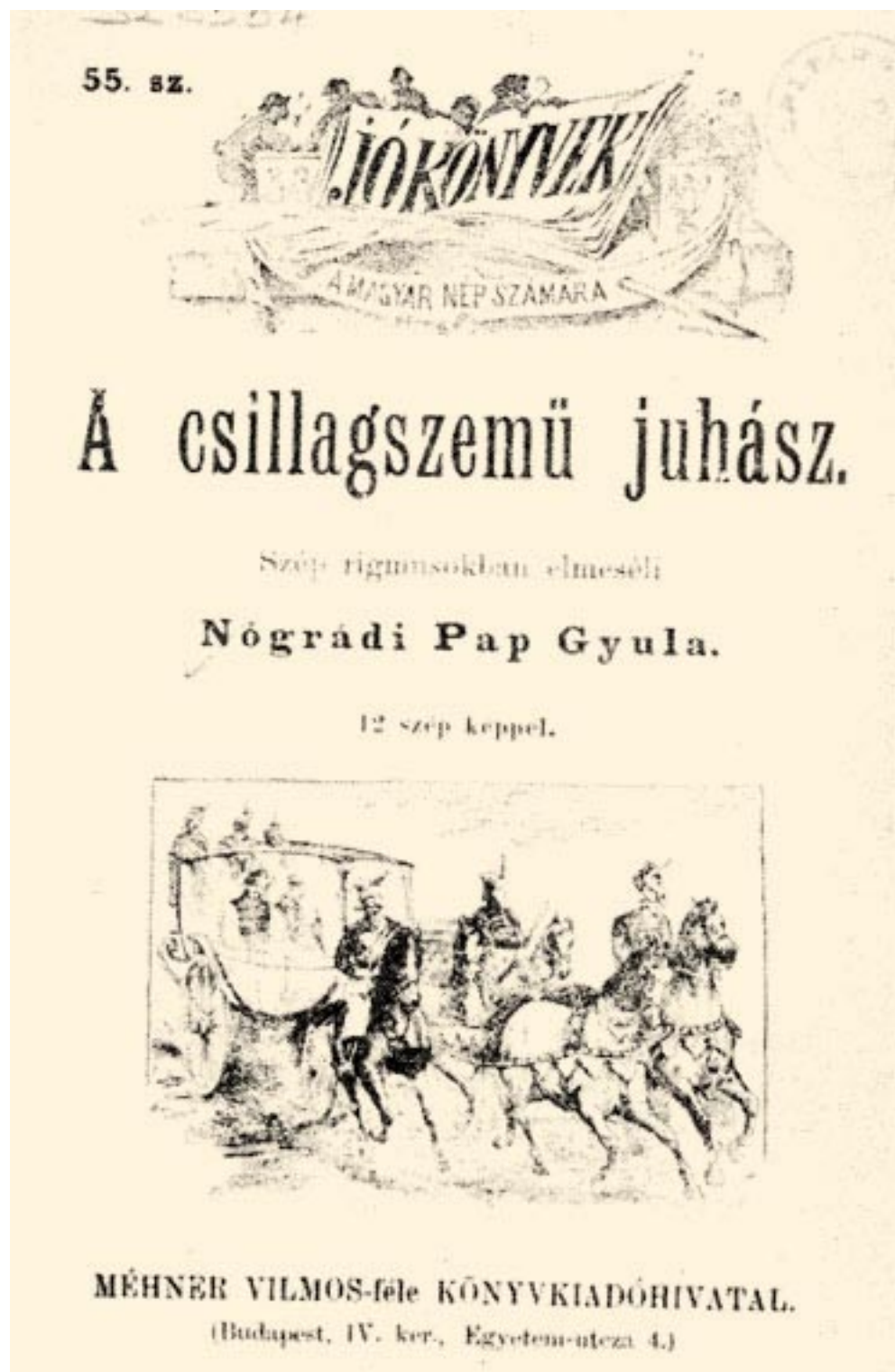

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országon túl, az Óperenciás-tengeren innét, volt egyszer egy király. Szörnyű hatalmas volt ez a király, féltek a népek tőle, ha messziről látták, reszkettek tőle, mint a nyárfalevél. Ha ez a király egyet tüsszentett, kengyelfutók s lovas legények vitték hírét az egész országban, s aki nem mondta: "Adj' isten egészségére!", halál fia volt. Nem is akadt az egész országban, csak egy ember, ki nem mondta, hogy adj' isten egészségére. Ez a csillagszemű juhász volt.

Nosza, megfogták a király emberei a csillagszemű juhászt, vitték a király színe elé, s jelentették:

- Ihol, felséges királyom, ez a csillagszemű juhász nem akarja mondani, hogy adj' isten egészségére.

Hej, szörnyű haragra lobbant a király!

- Mit, te nem mondd, hogy adj' isten egészségemre?!

- Dehogyan nem mondom, felséges királyom, bizony mondom, hogy: adj' isten egészségemre.

- Nem az egészségemre, hanem az egészségére.

- Hiszen mondtam, felséges királyom, egészségemre.

Megrántja az udvarmester a juhász subáját, súgja neki:

- Te számár, mondjad, hogy adj' isten egészségére.

- De már azt nem mondom - mondotta a juhász -, amíg a király őfelsége a lányát nekem nem adja.

Ott volt a királykisasszony a szobában, megtetszett neki a csillagszemű juhász, jószívvel a felesége is lett volna, de nem mert szólani. Hanem a királynak sem kellett egyéb, csak ezt hallja, mindjárt bekiáltotta a katonáit:

- Vigyétek ezt a legényt, s vessétek a fehér medve tömlőcébe!

Leviszik a legényt a tömlőcbe, hát ott fel s alá jár a fehér medve nagy morogva, három napja nem evett, egy falást sem adtak neki, hogy jól kiéhezze, hadd szaggassa széjjel a juhászt. Ahogy a juhász belépett, felállott a két hátsó lábára, nagyot bődült.

- No most, csillagszemű juhász, vége az életednek!

De halljatok csudát, mikor a medve meglátta a juhász csillagszemét, egyszeriben megjuhászodott, lefeküdt a földre, meg sem mozdult. A csillagszemű juhász pedig egész éjjel dúdolt, füttyölt, s mikor reggel eljött az udvarmester, szeme-szája tátva maradt, azt hitte, hogy csontját sem találja a juhásznak, s hát, ím, ott állott előtte elevenen, kutya-baja sem volt. Fölvezetik a juhászt a királyhoz, s jelentik:

- Felséges királyom, él a juhász.

- Jól van, jól - mondja a király -, de azért megijedtél, úgy-e? Hát most mondod-e, hogy adj' isten egészségére?

Felelte a juhász:

- Nem, amíg a leányát nekem nem adja, ha tíz halálba megyek is.

- No, hát vessétek tíz halálba! - rikkantott a király.

Vitték a legényt a tömlöcbe, amelyikbe tíz óriás sündisznó volt elzárva. De bezzeg ezek nem szelídültek meg a szemétől, mert egyszerre tíz sündisznónak nem nézhetett a szemébe. No, hanem volt a csillagszemű juhásznak egy szépen szóló furulyája, azt a subája alól eléhúzta, elkezdett furulyázni, kezdette andalgósan, folytatta szaporázva, S hát, uramteremtőm, táncra kerekednek a sündisznók, járták előbb lassan, azután sebesebben, addig járták, míg el nem dültek, s azután lefeküdtek s aludtak, mint a bunda.

Megy le reggel az udvarmester, összecsapja a kezét:

- Hát te élsz? - kérdi a csillagszemű juhásztól.

- Nem is halok meg - mondja a juhász -, míg a király leánya a feleségem nem lesz.

Fölvezetik a király színe elé.

- No, te legény - mondja a király -, most már tíz halál torkában voltál, még most sem mondod, hogy adj' isten egészségére?

- Nem én, felséges királyom, ha még száz halálba visznek is, míg a leányát nekem nem adja.

- Hát akkor vigyétek száz halálba! - ordított a király nagy haraggal, s vitték a csillagszemű juhászt le abba a tömlöcbe, amelynek a közepén volt egy kút, annak a belseje ki volt rakva száz kaszával, a fenekén pedig égett egy mécses. Akit abba beledobtak, az onnét élve ki nem került soha.

"Hej, szegény fejem - gondolta magában a juhász -, ennek már fele sem tréfa!"

Szól a katonáknak, hogy menjenek egy kicsit ki a tömlöcből addig, míg gondolkozik, hogy mondja-e, adj' isten egészségére.

Kimennek a katonák, s a juhász nagy hirtelen a fokosát beleszúrja a kút köblébe,* a fokosra ráakasztja a tarisnyáját, aztán rá a subáját, a suba nyakára az árvalányhajas kalapját, s azzal szépen meghúzódik a tömlőc sarkában. Bejönnek a katonák s kérdik:

- No, meggondoltad-e?

- Meggondoltam - mondja a juhász -, de mégsem mondom, hogy adj' isten egészségére.

- No bizony, ha nem mondod, belé is taszítunk a kútba.

A katonák azt hitték, hogy a juhász már ott áll a kút mellett, a subáját, a fokosát, a mindenét beletaszították a kútba, s mikor látták, hogy a kút fenekén a mécses kialudt, szentül azt hitték, hogy meghalt a juhász.

Jön le reggel az udvarmester, hadd lássa ő is, igazán elpusztult-e a csillagszemű juhász. Hát halljatok ide, ott ült a kút mellett, furulyázott. Felviszik a király elé, s mondja neki a király:

- No, te legény, mostan száz halálban voltál, mondod-e, hogy adj' isten egészségére?

- Nem én, felséges királyom, míg a leányát nekem nem adja.

- Abból nem lesz semmi - mondta a király, pedig nem tudom, mit adott volna azért, ha a juhász azt mondja egyszer, hogy adj' isten egészségére! "Hiszen - gondolta a király -, majd kevesebbel is megelégszel te."

Befogatott a bársonyos hintájába, maga mellé ültette a csillagszemű juhászt, s úgy hajtatott az ezüsterdőbe. Mondta neki:

- Látod-e ezt az ezüsterdőt, te juhász? Neked adom, ha azt mondod, hogy adj' isten egészségére.

Tetszett a juhásznak az erdő, de most is azt mondta:

- Addig nem, felséges királyom, míg a leányát nekem nem adja.

Aztán az erdőből kihajtatott a király, s messziről ragyogott feléjük az aranyvár.

- Látod-e azt az aranyvárat, juhász? Neked adom, ha azt mondod, adj' isten egészségére.

- Nem mondom, felséges királyom, míg nekem nem adja a leányát.

Mentek tovább, s értek a gyémánttóhoz.

- No, te juhász, - mondta a király -, neked adom az ezüsterdőt, az arany várat s a gyémánttavat, csak egyszer mondd, adj' isten egészségére.

- Nem mondom én, felséges királyom, míg a leányát nekem nem adja.

- Hát jól van, te betyár, neked adom a leányomat, de aztán mondd is, hogy adj' isten egészségére!

Na, hazamennek, s a király mindjárt kihirdetteti az egész országban, hogy férjhez adja a leányát

a csillagszemű juhászhoz, jöjjön, aki jöhet a vendégségbe, lesz étel-ital elegendő, különösen, ha hoznak magukkal.

Hiszen lett lakodalom, hét országra szóló. Ott ült a csillagszemű juhász a király mellett, ettek-ittak, vígan voltak. Egyszer aztán hozzák a jó tormás húst,* nagyot prüsszent erre a király, s hadarja egymás után a csillagszemű juhász:

- Adj' isten egészségére, adj' isten egészségére, adj' isten egészségére! - Mondta valami százszor.

- Jaj, jaj, ne mondd tovább, inkább neked adom az egész országomat.

Ott egyszeriben meg is koronázták a juhászt, ő lett a király, de bezzeg jó sorsa lett ezután a népnek. Szerették is ezt a királyt. Ha prüsszentett, egy szívvel, lélekkel kiáltotta mindenki: "Adj' isten egészségére!"

Aki nem hiszi, járjon a végire, s ezt a mesét adj' isten egészségére!

A FEKETE KISASSZONY MESÉLTE BENEDEK ELEK

TARTALOM

A FEKETE KISASSZONY
A VÖRÖS KIRÁLYBÍRÓ
A CIGÁNYPURDÉ
AZ ERDŐZÖLDÍTŐ ÉS MEZŐVIRÁGOZTATÓ KIRÁLYKISASSZONY
A SZEKERES EMBER
A TÖKVÁROS
HÉT JUHAKOL
HIRTELENNŐTT
A HALÁLOS TÁNC
A HÁROM ARANYGYŰRŰ
A NAGYOTMONDÓ LEGÉNY
JÁNOS DIÁK
ARVA FUISTI...
A KIS GÖMBÖC
A HRICSÓI KŐBARÁT
A RÓZSA

A KIRÁLYKISASSZONY CIPŐJE
A SZÉKELY ASSZONY
A FARKAS ÉS A RÓKA
RÁK ÉS MÁSZ
A TÁLTOS KIRÁLYKISASSZONY
A BÁTYÁM LAKODALMA
KILENC
AZ ÖRDÖG HÍDJA
VILÁGSZÉP SÁRKÁNY RÓZSA
A VILÁGVÁNDORA HERCEG
SZŰZ MÁRIA KERESZTLÁNYA
A TŰLÖKVÁR
A VÉNASSZONY ÉS A HALÁL
A BANYA
AZ ARANYFOGÚ KIRÁLYFIK
HAMUPIPŐKE KIRÁLYFI
A BOLONDOK
ANDORÁS VITÉZ
SZÉP MIKLÓS
A KAKAS ÉS A PIPE
FIRTOS ÉS TARTOD
A ZÖLD KIRÁLY
A LÚD LÁBA
AZ ARANYMOZSÁR
AZ ÖRÖK IFJÚSÁG VIZE
A MACSKA
ETÉD, SZOLOKMA, ATYHA
A TIZENHÁROM HATTYÚ
AZ ÖZVEGYASSZONY TEHENE
A FARKAS, A RÓKA, A NYÚL MEG A VARJÚ
A VARJÚKIRÁLY
A NYÁRFA MEG A FENYŐFA
A BOSZORKÁNYSÁG
A HÁROMVADAS KIRÁLYFI
A LÓ ÉS A SZAMÁR
VILÁGSZÉP NÁDSZÁL KISASSZONY
A JUHÁSZ BÁRÁNYA
KRISZTUS A CSÁRDÁBAN
A HÉTÉVES GYERMEK
A SZÜRKE
BRÚGÓ
ISTEN
A ZSOLTÁRÉNEKLŐ MADÁR
A VARGA HÁROM KÉRÉSE
TÁMÁN ÉS ÁMÁN
A GYÉMÁNTKRAJCÁR

A SZEGÉNY EMBER HAT FIACSKÁJA
KRISZTUS ÉS A MADARAK
TEDDNEKI JÁNOS
A KERESZT
SZÉLIKE KIRÁLYKISASSZONY RÉKA KIRÁLYNÉ SÍRJA
A GYERMEKEK FALUJA
A SZEGÉNY EMBER ÉS A RÓKA
FIRTOS LOVA
TÜNDÉR ERZSÉBET
ÖRDÖG ÁRKA
A KÚTÁGAS
HATTYÚ VITÉZ
A RÓZSÁT NEVETŐ KIRÁLYKISASSZONY
HALÁSZ JÓZSI
A CSUDAEREJŰ SÁR
GYÖNGYVIRÁG PALKÓ
A BÁRÁNY MÁJA
A SZEGÉNY EMBER SZŐLŐJE
FADÖNTŐ
A LJETAVAI PAP
ÖRDÖG JÁNOSKA
A VADGALAMB ÉS A SZARKA
A GRIFFMADÁR
KACOR KIRÁLY
MEZŐSZÁRNYASI
A CIGÁNY A POKOLBAN
A VÁLTOTT GYERMEK
ÖRDÖG RÓZSA
HARAGSZIK-E, GAZDURAM?
VAS LACI
CSALI MESE
A GYERTYA MEG A VASFŰ
PIHÁRI
FÉLSZ
A SÜNDISZNÓ
A TÖRÖK BASA
A CSILLAGSZEMŰ JUHÁSZ
FURULYÁS PALKÓ
A TÁLTOS ASSZONY
AZ EZÜSTLÓ
A GULYÁS LEÁNYA
PENGŐ
A BUJDOSÓ MACSKA
AZ ARANYPÁLCA
AZ ÖRDÖG ÉS A TÓT FIÚK
PRÜCSÖK

HÁROM KÍVÁNSÁG
KERMOMIÉTI
A HALHATATLANSÁG ORSZÁGA
A TEHÉN ÉS A LÓ
AZ OKOS LEÁNY
ISTEN ÁLDÁSA
A DÖGLÖTT EGEREK
MIÉRT NINCS A CIGÁNYNAK BÚZÁJA
VÍZI PÉTER ÉS VÍZI PÁL
A RÁC, A RÓKA MEG A SZARKA
A KÓRÓ ÉS A KIS MADÁR
A KEREKES FIA
A GALAMB, A RÉCE MEG A LÚD
A KÚT
A LEGSZERENCSESEBB ÓRA
AZ OBSITOS
A TALLÉROS KALAP
MÁTYÁS KIRÁLY JUHÁSZA
LUDAS MATYI
MOLNÁR FERKÓ
AZ ARANYFONÁL
KONDÁS JANKÓ
TRÉFÁS MESÉK
AZ ŐZHÚS
KUTYA, MACSKA, EGÉR

<http://mek.niif.hu/04800/04865/04865.htm#135>